

Kuva: Suomen valokuvataiteen museo / Alma Media / Uuden Suomen kokoelma / rajattu

6. Ahkeraa työntekoa

Maaseudulla heinäntekoon lähtivät kaikki. Työhön tarvittiin miehet, naiset ja lapset, koska tärkeimmät heinäkorjuuvälineet olivat edelleen viikate ja harava. Myös monet kaupunkilaiset osallistuivat heinäntekoon tutuilla maatiloilla. Nuoretkin saatiin mukaan pellolle, koska siellä tapasi muita saman ikäisiä, kenties jopa tulevan puolison.

Vaikka vähitellen tuli hevosilla vedettäviä ja lopulta traktorilla vedettäviä niittokoneita, viikatteita käytettiin ahkerasti vielä 1960- ja 1970-luvuillakin.

Kahden hevosen vetämällä niittokoneella
pellon niittämiseen kului yksi päivä.
Viikatemieheltä samaan kului yhdeksän päivää.
Hevoset oli ruokittava hyvin,
sillä pellolla tehtiin pitkiä päiviä.
Pikkutiloilla ei ollut niittokoneeseen varaa.
Kone oli kallis ja kömpelö.
Sen käyttö vaati tasaiset pellot.

Monilla paikkakunnilla elämä pyöri
suurten tehtaiden ympärillä.
Kun maanviljelys koneellistui,
nuoriso muutti kaupunkeihin.
Työtä oli yleensä hyvin tarjolla.

Koulupojat ansaitsivat rahaa kiillottamalla kenkiä.

Kuva: Suomen valokuvataiteen museo / Kulutusostus kuntien Keskusliiton kokoelma / rajattu

Tehtaan työntekijä valvoo paperipusseja tekevää konetta.

Normaali työaika oli 45 tuntia viikossa.
Työviikot olivat kuusipäiväisiä
kuten kouluviikkokin.
Lauantaisin työaika oli lyhyempi.

Palkkoja alettiin maksaa työntekijän tilille pankkiin.
Aiemmin palkat oli jaettu tilipussissa käteen.
Palkasta alkoi näin jäädä enemmän säästöön
ja asuntolainankin sai sitten helpommin.

Työttömät eivät saaneet
rahallista työttömyyskorvausta.
Heille tarjottiin hätäaputöitä
– joskus kaukana kotoa.
Näin rakennettiin monet rautatiet,
tiet ja satamat.

Perheet olivat suuria,
mutta isosta lapsimäärästä huolimatta
yhä suurempi osa äideistä kävi palkkatyössä.
Moni lapsikin teki töitä koulujen loma-aikoina
juoksutyttöinä ja -poikina.
Koulupojat ansaitsivat rahaa
kiillottamalla kenkiä.

Keskustele

*Asuitko 50-luvulla maalla vai kaupungissa?
Oletko ollut heinätoissä? Kerro lisää.
Millaisia töitä tai askareita teit?
Entä millaisia koneita käytit?*

Ahkeraa työntekoa

Kysymyksiä

Asuitko 50-luvulla maalla vai kaupungissa? Millaisia töitä tai askareita teit?

Oletko ollut heinättöissä? Kerro lisää.

Mitä heinäpelloilla syötiin ja juotiin, kun pidettiin tauko?

Oletko käyttänyt seiväskairaa reikien tekemiseen maahan heinäseipäitä varten?

Ovatko seuraavat sanat sinulle tuttuja:

heinäsuova, sänki, ruko, haasia, heinähanko ja heinähantä?

heinäsuova:	iso kuivista heinistä kasattu keko, jota säilytetään talvella ulkona
sänki:	heinän leikkuun jäljeltä maahan jääneet korren tyngät
ruko:	niitylle yön tai sateen ajaksi tehty pieni heinäkeko
haasia:	riu'uista rakennettu heinän tai viljan kuivausteline
heinähanko:	kaksi- tai kolmipiikkinen lapion kokoinen työväline, jolla nostetaan ja siirretään heiniä
heinähantä:	traktorin perään kiinnitettävä haravakuljetin, jolla siirretään heiniä. Heinähännässä on kymmenkunta järeää piikkiä.

Mihin maataloissa heiniä käytettiin?

Heinä on hevosen tärkein rehu. Karjalle syötetään erilaisia heiniä.

Heinät toimivat possujen karsinoissa kuivikkeina ja kanalassa kanojen virikkeenä.

Oletko ajanut hevosta?

Oletko niittänyt hevosvetoisella niittokoneella? Miten se sujui?

Oletko niittänyt traktorivetoisella niittokoneella? Miten se sujui?

Kerro muista entisistä maatalon töistä.

Oletko lypsänyt lehmiä?

Millaisia olivat maatalon emännän työt? Entä isännän?

Millaista oli ennen metsätöissä?

Mitkä koneet ovat helpottaneet sinun työntekoasi?

Oletko ollut tehtaassa töissä? Jos olet, niin missä tehtaassa?

Entä millaisia koneita käytit?

Oletko joskus saanut palkkasi tilipussissa?

Katso

Elävä arkisto: Hae "Uusi traktori häikäisi 1950-luvun isännät".

(8,5 min mainosvideo Ferguson-traktorista)

Hakusanat

Heinäseiväs, heinäsuova, sänki, ruko, haasia, heinähanko, heinähantä, viikatteen teroitus